

Verksamhetsberättelse 2020

Verksamhetsplan/Läsfrämjandeplan 2021

Folkbiblioteket i Markaryd - barnavdelningen

Ver. 1.1 - 20210129

Thomas Wiking

thomas.wiking@markaryd.se

Markaryds bibliotek

Barnbibliotekarie

0433-721 06

Kungsgatan 1, 285 31 Markaryd

Markaryds kommun

0433 -721 05

Innehåll

Inledning.....	2
Verksamhetsberättelse 2020	3
Läsfrämjandeplan 20/21	6
Läsfrämjande.....	8
Samarbeten	11
Medieplanering.....	14
Mötesplats och kommunikation	16
Kompetenshöjning.....	18
Ekonomi	19
Arbetsbeskrivning	20
Bilaga 1	21
Bilaga 2	22
Bilaga 3	23
Bilaga 4	24

Inledning

Att mäta kvalitet i en profession som främst sysslar med människor och tjänster kan vara svårt. Ofta fastnar bibliotekens kvalitetsmätning i siffrorna kring antalet utlån och besök. Siffror som givetvis inte ska förringas. Vi anser dock att det bästa sättet att påvisa vår verksamhets kvalitet är att åskådliggöra hur vi disponerar vår arbetstid. Detta dokument är vårt sätt att åskådliggöra detta.

Barnavdelningen på Markaryds bibliotek jobbar efter visionen att vi ska:

...erbjuda en tillgänglig, välkomnande, inspirerande och modern barnavdelning

...erbjuda medier som har brukarens nöje och utveckling i fokus

...erbjuda ett fantasieggande utbud av program och aktiviteter som syftar till att fördjupa och förgylla brukarens vardag

Detta dokument som kommer att uppdateras årligen inleds alltid med en Verksamhetsberättelse över året som gått. Detta för att följa upp och utvärdera föregående dokument. Utvärderingen av föregående år kan också ses som ett avstamp inför kommande år. Dokumentets fokus ligger på den barnverksamhet som utgår från Markaryds bibliotek. Även Strömsnäsbruks bibliotek jobbar med flera utav dessa punkter genom Ann Hanzon. Barnavdelningens olika verksamheter etc. har sin grund i kommunens *Biblioteksplan för Markaryds kommun 2020-2023* och tillhörande *Handlingsplan*.

Verksamhetsberättelse 2020

För att inleda verksamhetsberättelsen rakt på sak så påverkades hela verksamhetsåret utav den Covid-19 pandemi som drog fram över världen. Effekterna var förödande på många håll i samhället. Pandemin är fortfarande i full blom när detta skrivs men ljuset syns i tunneln då vaccin började distribueras i början av 2021.

Trots pandemins påverkan utav verksamheten så har den inte stått helt stilla. Året har präglats av att genomföra det som går, anpassa det som måste och ställa in det som inte varit kompatibelt med rådande omständigheter. Biblioteket och barnavdelningen har fått anpassa sig efter Folkhälsomyndighetens och Regeringens restriktioner samt den kommunala krisledningsgruppens beslut.

Glädjande nog har alla program kopplade till Läsfrämjandeplanen genomförts. Samtliga bokprat, förskoleklassbesök, val av 6-årsböcker och författarbesök har genomförts. Mer om detta går att läsa i *Läsfrämjandeplan 20/21* här efter.

Sagostunder, Pytteträffar och Babysagostunder påverkades dock mycket. Vi hann starta upp programverksamheterna i början utav året innan pandemin var ett faktum och tvingade oss att ställa in. När pandemin sedan såg ut att ebba ut under sommaren så startades dessa återigen upp tidig höst för att sedan ställas in igen. Besöksantalet på de verksamheter vi hann genomföra var dock goda vilket förhoppningsvis bådär gott inför framtiden. Språkstegen hade ett år utav förändring då Regionbiblioteket Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg började fasa över hela ansvaret på kommunerna vilket är något vi kommer ta ansvar för. Spännande är också de Bokrecept som lanserades precis innan nyår. Gåvoboksutdelningen gick ned under 2020; enbart omkring 33% hämtade ut sina gåvoböcker. Denna nedgång borde kunna kopplas till pandemin men vi borde ändå försöka höja den överlag när den är över. Vad gäller årets lovaktiviteter så genomfördes ett antal såsom Tv-spelsdag, Pyssla med Pixel och Greenscreen-skräck. Alla lockade barn, framförallt Pyssla med Pixel, som gick i taket. På Sommarlovet anordnade våra sommarjobbade *Tisdagar på bibblan* varje tisdag. Med blandade aktiviteter lockade de mellan 0-10 stycken barn varje tisdag. Deltagarantalet på Sommarboken var i stort sett oförändrat men glädjande nog ökade det markant vid Läslovsboken.

Projektet Letterbox både avslutades och startades upp igen med nya deltagare 2020. Avslutningen av den första omgången av Letterbox kändes lite ofullständig då de goda relationer som byggts upp genom återkommande träffar och hembesök ebbade ut i att de sista paketen ”bara” skickades hem och att avslutningsfesten ställdes. I en utvärdering utav projektet framkom att Letterbox varit mycket uppskattat bland majoriteten av deltagarna. Kommunen gick därför vidare med en ny ansökan våren 2020 – Letterbox 2.0. Bidrag beviljades utav Länsstyrelsen och under hösten fann Arbetsmarknad- och integrationsförvaltningen 9 familjer med 14 barn som önskade vara med i Letterbox. Barnbibliotekarien kontaktade då Stiftelsen Allmänna barnhuset som försåg oss med de paket vi behövde. Letterbox 2.0 startades upp med ett första paketutskick veckan innan jul 2020. Barnbibliotekarien hade då lagt i extra julgåvor och information i paketen.

Besöks- och lokalmässigt var året ett bakslag då biblioteket under hela hösten inte fick vara en mötesplats. Något som kulminerade i att biblioteket stängdes helt för besök veckan innan jul.

Något som drabbat framförallt barnen mycket då de till exempel inte är lika benägna att reservera böcker som vuxna. Under våren/sommar hade vi dock en hel del besökare som återkommande besökte biblioteket. Mötesplatsförbudet under hösten förde med sig att vi i stort sett helt tappade barn och barnfamiljer som besökare. Något som känns bedrövt men som förhoppningsvis fört med sig en minskad smittspridning. Att få tillbaka besökarna när pandemin släppt är av yttersta vikt.

Under året erhöll biblioteken några större bidrag både från Kulturrådet, Regionbiblioteket Biblioteksutveckling Blekinge-Kronobergs och Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens bidrag gick till *Letterbox 2.0* och finansierade bland annat 20% av barnbibliotekariens tjänst. Dessa 20% avsåg barnbibliotekariens timmar i lånedisken och ersattes av annan personal som kunde gå upp i tid.

Utav Kulturrådet erhöll kommunen dels bidraget *Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek* på 40 000:- som delades med skolbiblioteken. Bidraget användes i största del till inköp till bokpratspoolen, äppelhyllan, mångspråk och rollspel. Utav Kulturrådet erhöll kommunen även bidrag genom *Stärkta bibliotek*. Detta påverkade barnavdelningen bland annat genom utökad inköp av tv-spel och skolspråksböcker. Kulturrådet tilldelade även kommunen ett bidrag till *Bokstartsnätverk* – i kommunen döpt till Språkstegen Markaryd. Ett bidrag vi ska använda under 2021 för att forma och etablera ett nätverk som jobbar med barn 0-3 år och med family literacy som ledord.

Genom Biblioteksutveckling fick kommunen bidrag kring *Digidel*, *Sommarbokklubben* och *Språkstegen*. *Digidelbidraget* möjliggjorde bland annat inköp av workshop i programmering och en 3d-skrivare. I *Sommarbokklubben* ville barn- och skolbibliotekarie satsa på lässugna barn i åk 5. Åtta barn lottades fram och de fick efter en bokpresentation rösta på böcker som köptes in och skickades hem till barnen som läsgåvor. Två fysiska träffar anordnades, uppstart och avslutning, och däremellan kommunicerade barnen via Instagram. Bidraget kring *Språkstegen* låg på 15 000:- för programverksamhet 0-3 år. Detta bidrag flyttades över till 2021 och kommer resultera i två föreställningar i maj av *Sagofen Isadora*.

Redan tidigt under våren ställdes i stort sett alla fysiska möten in. Det som till en början kändes ovant har nu blivit vardag. Digitala möten via Teams och Zoom etc sker nu varje vecka. Via dessa plattformar har barnbibliotekarien deltagit på regionens barnträffar, en utav regionen anordnad UX-kurs, en kurs om våld, Letterboxträffar, möte med Länsstyrelsen, interna möten inom kommunen etc. Detta sätt att träffas har fört med sig både för- och nackdelar. Det fysiska mötet och allt vad det innebär lämnar en stor saknad gällande kontaktknytandet samtidigt som den effektivitet som ofta råder vid digitala möten är en fördel. Vi fortsatte under året att på bästa möjliga sätt driva vidare de etablerade samarbeten som finns i kommunen. Samarbetet med kommunens skolbibliotekarie får fortsatt klassas som gott. Detsamma gäller samarbetet med Biblioteksutveckling, förskola, förskoleklass och grundskola, BHV och Familjecentral samt Arbetsmarknad- och integrationsförvaltningen. Under hela året försökte barnbibliotekarien röra sig även utanför bibliotekslokalen för att främja samarbeten samt sprida information i den mån pandemin tillät det. Även om vår egen lokal är extremt viktig så måste vi våga lämna den för att nå dem som inte redan kommer dit. Bland annat besöktes ett antal skolbibliotek, förskolor, BHV och Familjecentral.

Vad gäller alla våra aktiviteter och övriga göromål på barnavdelningen så har vi alltid i åtanke att främja bibliotekets mål att leva upp till bibliotekslagen där folkbiblioteken i kommunen ska främja språkutveckling och stimulera till läsning. Vi lägger vårt fokus på de yngre barnen då en god start underlättar men utan att för den delen glömma äldre barn där Letterbox, lovverksamheter och personliga möten ute i bibliotekslokalen är av stor vikt.

Barnkonventionen har alltid varit viktig för barnavdelningen men det faktum att den blev svensk lag 2020 har gjort den än mer relevant och betydelsefull.

Även om vi når många skulle vi vilja nå fler; framförallt på fritiden. Detta försöker vi realisera genom att jobba informativt gentemot barn och unga samt mot vuxna vad gäller de barn som behöver deras stöd för att nyttja biblioteket. Informationskanalerna är allt från vår egen hemsida till kommunens evenemangsportal till affischer, tidningsnotiser och mun till mun.

Vi avslutar Verksamhetsberättelsen för 2020 med lite statistik:

STATISTIK 2020		
VAD	VAR	ANTAL TILLFÄLLEN
Sagostunder	Markaryd, Traryd	10
Pytteträffar	Markaryd, Traryd	4
Babysagostunder	Markaryd	7
Förskoleklass	Mark, Tra, Tims	8
Fritids, besök	Markaryd	3
Bokprat Åk 2	Mark, Tra, Tims	3
Bokprat Åk 5	Markaryd, Traryd	5
Bokprat Åk 7	Markaryd	3
Sommarboken	Markaryd	74
Sommarbokklubben	Markaryd	2
Läslovsboken	Markaryd	70
Lovaktiviteter	Markaryd	15
Gåvoboken 0 år	Markaryd	23
Gåvoboken 18 mån	Markaryd	26
Gåvoboken 4 år	Markaryd	34
BVC	Markaryd	3
Familjecentralen	Markaryd	3
Letterbox	Markaryd, Strömsnäs	8

Läsfrämjandeplan 20/21

Läsfrämjandeplanens utformning och utförande är ett samarbete mellan folkbiblioteket och skolbiblioteket. Dessa två verksamheter skiljer sig markant åt vad gäller styrning (såsom Bibliotekslag 2013:801, Skollag 2010:800 samt Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest), arbetssätt och fokus. Detta är skillnader som måste tas i beaktande för att utnyttja de anställdas fulla potential.

Det finns dock flera gemensamma nämnare vilket gör att ett samarbete ofta är utav godo. Det läsfrämjande arbetet som presenteras i Läsfrämjandeplanen är endast genomförbart om det finns utbildade bibliotekarier på de två institutionerna; folkbibliotekarier på folkbiblioteken respektive skolbibliotekarier på skolbiblioteken. Om så inte är fallet finns ingen möjlighet att planen fullföljs. Planen kan ses som en del utav, och i vissa fall en sammanfattning av, andra kommunala dokument såsom *Biblioteksplan för Markaryds kommun 2020-2023* och tillhörande *Handlingsplan, Handlingsplan Skolbibliotek Markaryds kommun 2020* samt kommunens *Kulturgaranti*.

På folkbiblioteket jobbar i stort sett samtliga på ett eller annat sätt med att förverkliga Läsfrämjandeplanen. För skolans räkning så anställde kommunen i januari 2020 skolbibliotekarien Katrin Wik. Hon kommer att jobba gentemot kommunens samtliga grundskolor samt gymnasium.

Läsfrämjandeplanens grundstomme innebär att varje stadium på grundskolan, F-3, 4-6 och 7-9 ska erhålla minst en läsupplevelse/satsning, där folk- och skolbibliotek samverkar, varje läsår. Genom Läsfrämjandeplanens tilltänkta kontinuitet vill vi främja läsande och berättande bland kommunens barn. Utöver dessa gemensamma satsningar utför en skolbibliotekarie dagligen läsfrämjande arbete ute på skolorna. Även folkbiblioteket satsar mycket på detta, mer kan ni läsa i *Verksamhetsplanen*. Folkbibliotekspersonalen och skolbibliotekarierna träffas kontinuerligt.

Läsfrämjandeplanen finansieras dels genom kommunal budget kopplad till folk- och skolbibliotek men även via Kulturrådets bidrag, *Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek*, samt den budget som finns tilldelad Barn- och ungdomskulturgruppen (BoUk). Denna budget kontrolleras utav kommunens Kulturutvecklare.

Läsfrämjandeplanens minimum av 3 läsupplevelser/satsningar per år, där folk- och skolbibliotek samverkar, innebär för närvarande 5 större satsningar:

- Årskurs F – Berättarstund och bokgåva; hösten. Utställning; våren.
- Årskurs 2 – Bokprat; hösten
- Årskurs 4 – Författarbesök; hösten
- Årskurs 5 – Bokprat; våren
- Årskurs 7 – Bokprat; våren
- ~~Årskurs 8 – Författarbesök; hösten~~ (Inställt tills vidare utav BoUk pga stillastående budget)

Elevantalet i de aktuella klasserna 20/21 (* Åk 5+6):

Skola/Klass	ÅK F	ÅK 2	ÅK 4	ÅK 5	ÅK 7	ÅK 8
Markaryd A	26	26	18	20	22	23
Markaryd B	24	23	16	21	22	25
Markaryd C			19	20	22	23
Strömsnäs A	21	19	23	18	22	17
Strömsnäs B	19	22	19	21	21	19
Strömsnäs C						18
Timsfors	20	21	19	28*		
Traryd	12	13	20	18		
Totalt antal elever / ÅK	122	124	134	146	109	125

Upplägg berättarstund, bokgåva, utställning:

Samtliga utav kommunen förskoleklasser blir inbjudna till sitt respektive folkbibliotek under hösten för en berättarstund och biblioteksintroduktion samt utdelning av lånekort och gåvoböcker. Gåvoböckerna mynnar ut i en utställning innan sommaren.

Upplägg bokprat:

Genom *Biblioteksplanens* försorg blir eleverna inbjudna till sina respektive folkbibliotek där ansvarig bibliotekarie tar emot dem. Under besöket får de ett bokprat samt biblioteksinformation/visning, allt anpassat till besökande årskurs.

Upplägg författarbesök:

Processen inleds med att barn- och skolbibliotekarie diskuterar tillsammans med lärare och elever vilka författare de vill träffa.

Utifrån dessa diskussioner sammanställs en lista där vi i tur och ordning tar kontakt med de olika författarna för att höra oss för om de vill/kan besöka Markaryds kommun. Bokningen sker i så god tid som möjligt och vidareförmedlas till lärarna så de kan förbereda sig innan eleverna får reda på valet av författare. Barnbibliotekarien bokar även eventuella hotellnätter samt resa.

Inför besöket lånar folkbiblioteket in extra böcker av den aktuella författaren. Detta för att varje elev förhoppningsvis ska hinna läsa/lyssna på minst en bok. Skolbibliotekariens styr upp ett besöksschema i samråd med lärarna. På besöksdagarna skjutsar skolbibliotekarien runt författaren till de olika skolorna och visar hen tillrätta.

Utvärdering av föregående år:

Läsfrämjandeplan 19/20 genomfördes i samarbete mellan folk- och skolbibliotek. Barn- och skolbibliotekarien jobbade tillsammans vilket förde med sig en synergieffekt vilket gjorde att bådas arbetsinsats höjdes och effektmaximerades. Samtliga förskoleklasser kom på biblioteksintroduktionen. Dock blev det ingen utställning pga pandemin. Samtliga klasser erbjöds bokprat (statistik kan utläsas i Verksamhetsberättelsen). Mårten Melin besökte Åk 5 på hösten. Han var fullbokad under våren så Åk 4 hann bli Åk 5. Melins besök var mycket uppskattat. Personal och elever är fortsatt mycket positiva till författarbesök. Flera har ifrågasatt att Åk 8 inte fått något författarbesök men som det ser ut nu finns det ingen plats i Kulturgarantins budget för ett sådant besök.

Läsfrämjande

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar läsfrämjande genom gåvoböcker, evenemang och projekt.

Gåvobok 1 (0-årsboken)

Markaryds kommun har en väl inarbetad gåvobokssatsning med målet att alla barn ska ha egna böcker i hemmet. Utdelningen av kommunens första gåvobok sker i samarbete med BHV. BHV delar ut ett presentkort vid hembesöket då barnet är nyfött. Detta presentkort tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut ”*Barnens första bok*” eller ”*De små barnens bok*” eller ”*De små barnens bok (svenska, arabiska, engelska)*”. På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 2 (4-årsboken)

Även utdelningen av Gåvobok 2 sker i samarbete med BHV. När föräldrarna besöker BHV då barnet är cirka fyra år så får de ett presentkort. Presentkortet tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut ”*Barnens andra bok*”. På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 3+4 (6-årsboken)

Gåvobok 3 och 4 delas ut i samband med förskoleklassernas besök på folkbiblioteket. Inköpet av böckerna sker i samråd med förskoleklassens pedagoger. Böckerna används i förskoleklassen under hösten/våren för att sedan, allt som oftast, mynna ut i en utställning på biblioteket. Inför sommarlovet får barnen ta hem böckerna. Thomas ansvarar för förskoleklassernas besök och bokutdelning i Markaryd, Timsfors och Traryd.

Språkstegen (Inkl. Gåvobok 5)

Språkstegen startade som ett regionalt läsfrämjande samarbetsprojekt mellan bibliotek, BHV, logopedier och förskola som startades upp 2017/2018. Under 2021 går projektet över till att bli mer kommunstyrt. Kommunen har till stöd för detta erhållit ett nätverksbidrag utav Kulturrådet för att bygga upp Språkstegen Markaryd lokalt. Språkstegens slogan är: ”*God språkutveckling – en grund för jämlik hälsa*”. Målet är att visa på att böcker och läsning i hemmet främjar den språkliga utvecklingen. Family literacy är här ett begrepp som används. Genom projektet läser/delar BHV-personalen ut ”*Knacka på*” vid första hembesöket. Vid 18-månadersbesöket läser BHV-personalen ”*God natt, lilla kanin*”. Familjen får sedan ett presentkort att hämta ut ett eget ex av boken på biblioteket. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen av 18-månaders boken. I Markaryd ansvarar Thomas för språkstegen.

Bokrecept

I januari 2021 startades en Bokreceptssatsning upp i Markaryds kommun igen. Denna gång är det en regional satsning där kommunen hakat på. Bokrecept är starkt kopplat till Språkstegen och Family literacy. Utifrån väl utarbetade kategorier kan logopedier dela ut ett Bokrecept till familjer där barn kan behöva en liten extra knuff i den språkliga utvecklingen. Till varje kategori finns ett antal förutbestämda böcker, nya tillkommer hela tiden. Familjerna lämnar in Bokreceptet på biblioteket som plockar ihop lämpliga böcker. På Markaryds bibliotek håller vi på att bygga upp en Bokreceptsbokhylla. Thomas ansvarar för Bokrecepten.

Babysagotunder

Babysagostunderna vänder sig till föräldrar med barn cirka 7-14 månader. Antalet babysagostundsträffar per år är cirka 16 stycken. Under träffarna sjunger vi, berättar rim och ramsor samt umgås. Babysagostunderna handlar om att fånga upp barnen och föräldrarna i en mycket tidig ålder för att visa den positiva effekt barnets utveckling kan få genom deras kontakt med sång, rim, ramsor och böcker. Thomas håller i träffarna. För mer information se bilaga 1.

Pytteträffar

Pytteträffarna vänder sig till föräldrar och förskolor med barn cirka 18-36 månader. Antalet pytteträffar per år är cirka 8 stycken. Vi bjuder då in deltagarna att komma till biblioteket för att umgås i sagorummet där vi läser, sjunger samt tipsar. Pytteträffarna är en brygga mellan babysagostunderna och sagostunderna med målet att påvisa att språket är något som behöver ”underhållas” under hela uppväxten. Thomas håller i träffarna. För mer information se bilaga 2.

Sagostunder

Sagostunderna vänder sig till barn som är cirka 3-5 år. Antal sagostunder per år är cirka 24 stycken. Sagostunderna på förmiddagarna vänder sig till både förskolor och privatpersoner. Sagostunderna på eftermiddagarna vänder sig enbart till privatpersoner. Sagostunderna är uppbyggda efter teman. Med hjälp av dessa teman hoppas vi att besökande föräldrar och förskolor ska kunna jobba vidare med temat om de så önskar. Vi anordnar även sagostunder ute på Traryds folkbibliotek. Thomas håller i sagostunderna. För mer information se bilaga 3.

Bokprat

Enligt *Biblioteksplan för Markaryds kommun 2020-2023* och tillhörande *Handlingsplan* ska folkbiblioteket erbjuda årskurs 2, 5 och 7 bokprat. Detta innebär cirka 12 bokprat per år. Årskurs 2 bjuds in under hösten och årskurs 5 och 7 under våren. Bokprat är en viktig del i det läsfrämjande arbetet. Dels ovan nämnda bokprat inför klasser dels bokprat en och en ute i hyllan. På barnavdelningen tipsar vi gärna om böcker när barn/vuxna frågar. Bokprat som verksamhet är väldigt givande, både för personal och åhörare. Inläsningstiden för ett bokprat är oftast på flera timmar. Thomas håller i bokprat, både planering och utförande.

Sommarboken

Det läsfrämjande projektet Sommarboken är en årlig tradition i Markaryd. Projektet vänder sig till alla barn 0 - 17 år. Syftet är att locka barn och familjer till läsning då många ”glömmer” att läsa på sommarlovet. Barnen ska läsa/lyssna på fem böcker för att få en presentbok. De kan vara med två gånger. Precis efter sista inlämningsdatum bjuds alla deltagande barn in till en Sommarboksfest med prisutdelning, fika och pyssel. All personal på biblioteket hjälper till med denna utdelning. Ann, Katrin och Thomas köper in prisböcker, styr upp Sommarbokenbroschyren och planerar allt däromkring.

Läslovsboken

2019 startade vi upp Läslovsboken i kommunen. Läslovsboken vänder sig till alla barn årskurs FK - 9. Syftet med Läslovsboken är att genom en tävling med priser locka fler att läsa under läslovet och främja regeringens satsning på begreppet Läslov. Läslovsboken innebär att barnen lånar en bok under lovet. Denna bok läser de, fyller i en lapp, och lämnar in senast fredagen veckan efter lovet. Då deltar de i en utlottning av böcker och presentkort. Thomas styr upp Läslovsboken och sköter utlottningen.

Letterbox

Letterbox är nu inne på sitt andra år i Markaryds kommun. Letterbox innebär att 6 paket med böcker skickas ut till barn där föräldrarna godkänt deras deltagande. I paketen finns böcker, pyssel och matematikrelaterade spel. Tanken är att paketen ska sätta en guldkant på tillvaron och agera fönster ut mot världen och spegel in till själen. Förhoppningar finns även att paketen ska leda till ökad läsförståelse samt matematikkunskaper. Paketen kommer i stort sett klara från Stiftelsen Allmänna barnhuset. Barnbibliotekarien fixar till paketen utifrån kommunens önskemål med adresser och personliga brev i paketen. Vi anordnar även träffar för barnen. Thomas ansvarar för Letterbox.

Egen nedladdning

I samråd med skolbibliotekarien har vi bestämt att utbildningen kring Egen nedladdning i första hand ska gå genom henne. Vi hög belastning kan dock barnbibliotekarien hjälpa till. *Egen nedladdning* är en tjänst MTM (Myndigheten för tillgängliga medier) tillhandahåller och som innebär att låntagaren själv kan ladda hem talböcker (Daisy) från www.legimus.se eller appen Legimus. Detta gör att barnen får tillgång till ett stort utbud av läsoplevelser. På utbildningen som tar cirka 45 minuter följer vi den checklista som MTM skrivit ned samt visar hur hemsidan och appen fungerar. Arbetet med Daisy och dess användare är ett prioriterat område på barnavdelningen. Dock kan *Egen nedladdning* ställa till problem för framförallt yngre barn då kravet på tekniskt kunnande är relativt högt. Här måste biblioteket även efter genomförd utbildning stå till förfogande. Egen nedladdning har praktiskt taget eliminerat den fysiska talboken och arbetet däromkring. Katrin och Thomas sköter detta.

Samarbeten

I detta kapitel presenteras hur vi barnavdelningen jobbar aktivt med olika parter för att höja vår egen och andra verksamheters genomslag.

Barnhälsovården

Samarbetet med BHV i kommunen fortsätter. I Markaryd finns BHV på två ställen: Familjecentralen och Gränsbygdskliniken. Dessa bokar in föräldraträffar på biblioteket alternativt att Thomas kommer till BHV. På dessa träffar får de information kring biblioteket, dess utbud samt vikten av böcker i barnens liv. Vi erbjuder även en liten kortare babysagostund. BHV delar ut de presentkort som bjuder in föräldrarna att hämta Gåvobok 1, 2 och 5 till sina barn. BHV och folkbiblioteket samarbetar även kring den tidigare nämnda läsfrämjande insatsen; Språkstegen. Thomas håller i BHV-samarbetet.

Familjecentralen

Familjecentralen i Markaryd ligger enbart några hundra meter från biblioteket. Där finns allt från BHV till Öppen förskola med bland annat Babycafé. Öppna förskolan har precis som kommunens andra förskolor ett lånekort på biblioteket som de kan använda till sin verksamhet. På Öppna förskolan deltar barnbibliotekarien cirka två gånger per termin. En gång på Babycaféet och en gång där barn i alla åldrar får delta. Vid dessa tillfällen informerar vi om bibliotekets verksamhet, dess utbud vad gäller medier samt pratar om vikten av läsning redan i tidig ålder. Vi håller även i en babysagostund. På Familjecentralen finns även ett antal olika bokpåsar innehållande böcker på olika språk som föräldrar kan låna hem genom att skriva sitt namn på en lista. Minst en gång per termin förlägger även Familjecentralen sin verksamhet på biblioteket. Thomas deltar på dessa träffar.

Svenska kyrkan

Kyrkan i Markaryd har även de en öppen verksamhet för barn i olika åldrar samt renodlade babyträffar. På kyrkans träffar deltar barnbibliotekarien på förfrågan, cirka 2 gånger per år. Upplägget är då precis samma som på Familjecentralen, se ovan. Thomas deltar på träffarna.

Förskolorna

Förskolepersonalen är viktiga samarbetspartners för biblioteket. Samtliga förskolor har institutionslånekort på biblioteket i Markaryd. I kommunen finns för närvarande följande förskolor. I Markaryd: Haga, Järven, Karlavagnen. I Strömsnäsbruk: Filuren, Lönneberga, Tranan. Det finns även en förskola i Timsfors och en i Traryd. Samt dagbarnvårdarna i Markaryd: Skogsviolon och i Timsfors: Rödluvan. De är flitiga besökare på våra sagostunder. Barnbibliotekarien kommer även ibland ut på förskolorna för att berätta och läsa sagor. Förskolorna kan komma in på biblioteket med sina Meröppetkort innan vi öppnar och låna böcker med barnen, något de ofta gör. De är då välkomna att använda sagorummet om de så önskar. Förskolorna kan även be biblioteket att plocka ihop böcker till olika teman. I kommunen finns just nu en Kulturombudsgrupp där Kulturutvecklaren samt en ur varje förskola deltar. Vid behov deltar barnbibliotekarien på dessa möten. All personal är delaktig i förskolornas besök på biblioteket och det är Thomas som plockar ihop teman, håller i sagostunderna samt skulle kunna anordna träffarna.

Föräldramöten

Vad gäller deltagande på föräldramöten så samarbetar folkbiblioteket i första hand med förskolorna. Vad gäller grundskolorna så är det i första hand skolbibliotekarien som går på dessa men vid de tillfällen då de vill boka in barnbibliotekarien till ett föräldramöte ser vi helst att föräldramötet är på folkbiblioteket. Barnbibliotekarien åker ut till de förskolor som kontaktar biblioteket angående föräldramöten. På dessa möten berättar han i cirka 30 minuter om bibliotekets verksamhet samt tar upp vikten av böcker, berättande och läsning/läsförståelse. Boktips ges på den nivå barnen ligger. Att nå ut till föräldrar är mycket viktigt då flera i barnavdelningens målgrupp inte kan ta sig till biblioteket själva samt att föräldrarna är viktiga inspiratörer vad gäller biblioteket och läsning. Thomas deltar på dessa möten.

Grundskolorna

Folkbiblioteket samarbetar kontinuerligt med grundskolan. I Markaryds kommun finns det två F-9 skolor, en i Markaryd och en i Strömsnäsbruk samt en f-6 skola i Traryd och en F-3 skola i Timsfors. Folkbiblioteket jobbar aktivt med de åtagande som står med i *Biblioteksplan för Markaryds kommun 2020-2023* och tillhörande *Handlingsplan*. Samarbetsområdena är flera till antalet. För det första är grundskolorna en ypperlig plattform för att nå alla kommunens barn. Vi bedriver bokprat för årskurs 2, 5 och 7. Vi bokar författare till årskurs 4 och 8. Kommunens skolor erbjuds att låna från deras folkbibliotek samt få utökad hjälp om de vill. I Markaryd är klasserna välkomna innan biblioteket öppnar för allmänheten. Framförallt försöker Thomas ta emot klassbesöken men om de ej är tillgängliga deltar även övrig personal i detta arbete. Thomas sköter även övriga ovan nämnd service till grundskolorna.

Förskoleklasserna

Förskoleklassen och dess pedagoger är ytterligare en viktig samarbetspartner. På hösten besöker förskoleklasserna biblioteket 2 gånger. Pedagogerna är även behjälpliga vad gäller att samla in de underskrifter från målsmän som behövs om barnen ska få egna lånekort. Vid det första besöket får barnen sitt lånekort samt en liten introduktion till hur ett bibliotek fungerar. Vid introduktionen följer vi upplägget i den klassiska boken *Boklek* av Anne Ljungdahl. De erhåller även ett diplom att de genomgått biblioteksutbildningen. Vid första besöket får de även Gåvobok 3+4. Vid de efterföljande besöken berättas sagor och berättelser för att inspirera och visa på den magi som läsande och berättande kan medföra. De erbjuds även möjligheten att låna böcker. Gåvoböckerna brukar inspirera till en utställning på folkbiblioteket innan sommaren. Thomas håller i dessa besök i Markaryd, Timsfors och Traryd.

Skolbibliotek

Alla skolor i kommunen har idag ett skolbibliotek. Storleken på dessa varierar stort. Alla är uppkopplade till Book-it. Sedan januari 2020 har kommunen en anställd skolbibliotekarie som ska täcka hela kommunen. Skolbibliotekarien skrev 2020 en egen handlingsplan för skolbiblioteken i kommunen. De flesta skolbibliotek har utöver detta en ur personalen som sköter den dagliga rulljansen. Thomas samarbetar med skolbibliotekarien för att uppfylla Läsfrämjandeplanen samt andra åtaganden.

Regionen

Att samarbeta regionalt är väldigt viktigt, speciellt för mindre kommuner. Att få influenser utanför sin egen kommun är vitalt om biblioteket ska hållå sig á jour med omvärlden. Markaryd är kopplat till regionbibliotek *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg*. Regionalt deltar vi i bokutskick till övriga folkbibliotek vid författarbesök. Vise versa lånar vi in en stor mängd böcker från andra bibliotek när vi själva har författarbesök i kommunen. Vi skickar även böcker till andra bibliotek på fjärrlåneförfrågan. Thomas deltar i de träffar regionen anordnar för barnbibliotekarier. Thomas är även ansvarig i Markaryd för det tidigare nämnda projektet Språkstegen. Markaryds bibliotek är sedan 2018 delaktig i det regionala projektet Kreativa rum. Detta innebar att Slöjd i Kronoberg/Blekinge kom till biblioteket för att i en kreativ process omforma och uppdatera ungdomsavdelningen på biblioteket. Genom bidrag från Regionbiblioteket kunde Markaryds kommun sommaren 2020 genomföra en Sommarbokklubb med ett antal utvalda barn från årskurs 5. Barnavdelningen jobbar även mot de policydokument Biblioteksutveckling skrivit angående till exempel den digitala utvecklingen på biblioteket. Barnavdelningen i Markaryd vill även förordna en gemensam hemsida med ett integrerat bestånd med dagliga leveranser biblioteken emellan. Thomas ansvarar för samarbetet med regionen vad gäller barn och unga.

Idrottsskolan

Samarbetet med idrottsskolan har pågått i flera år. Idrottsskolan vänder sig till barn som går i årskurs 2 och som vill testa på en rad sporter under våren och hösten. Biblioteket deltar både vid uppstarten och vid avslutningen och delar vid varje tillfälle ut en bok till samtliga deltagare. Dessa böcker finansieras 50/50 utav folkbiblioteket/ungdomssamordnaren. En av träffarna för idrottsskolans barn är dessutom på biblioteket. Med lite idrottsliga ingredienser visar vi då upp vad biblioteket har att erbjuda. I Markaryd är det Thomas som sköter detta.

Letterbox

Projektet Letterbox, finansierat utav Länsstyrelse Jönköping, har fört med sig att barnbibliotekarien lägger 8/h i veckan på att samordna denna insats. Letterbox pågick dels 2019/2020 men även en fortsättning under 2020/2021 genomförs. Letterbox genomförs i samarbete med förvaltningen för Arbetsmarknad och integration. Barnen som deltar bor i familjer med försörjningsstöd och utlandsfödda föräldrar. 2019/2020 deltog 20 barn och 2020/2021 14 barn. Samarbetspartner är här även Stiftelsen Allmänna Barnhuset som säljer paketen till oss. Thomas samordnar detta projekt.

Medieplanering

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar vad gäller inköp och beståndshantering.

Medier och inköp

Barnavdelningen följer det kommunala dokumentet: Medieplan för folkbiblioteken, *Markaryds kommun 2019-2021*. På folkbiblioteket i Markaryd finns ett rikt utbud av allehanda medier. Målsättningen är att spegla kommuninvånarnas medievanor genom det vi erbjuder. Mediavanorna är grundade utefter lånestatistik och samtal med invånarna. Idag finns det förutom böcker även film, ljudböcker, musik, tidskrifter och tv-spel. För att underlätta för låntagaren att hitta står inte alla medier i en enda hög utan de är uppdelade efter olika kriterier. Först och främst är medierna uppdelade efter ålder men även andra kriterier finns. Vissa av dem kan ni läsa om här under. Vi eftersträvar en kontinuitet av blandade inköp på alla områden så att ingen avdelning hamnar efter den andra. Barnavdelningen följer de upphandlingsavtal som finns vad gäller medier där tex Adlibris är förstavalet vad gäller biblioteksutrustade böcker och Bokus är förstavalet för outrustade böcker. Alla inköp styrs av utbud/efterfrågan, BTJ's inköpsvägledning, tidigare delar i serien, andra informationskanaler samt att vi vill främja en mångfald av/inom medier med god kvalitet.

Gallring och/eller magasinering

Gallring/magasinering sker fortlöpande. På barnavdelningen har vi en stor ”naturlig” gallring genom de böcker som små händer förstör. Inlämnade böcker som är slitna lämnas till Thomas som avgör om de går att laga. Om boken inte går att laga gallras den och Thomas bedömer om boken eventuellt ska köpas in på nytt, om detta är möjligt. Vi magasinerar böcker av en rad anledningar: om boken inom litteraturvärlden anses vara en klassiker, om boken har lokalanknytning eller om ämnet är återkommande populärt men nya böcker finns på öppen hylla. Vi magasinerar även äldre böcker som behandlar ett ämne som det ej finns så många böcker skrivna om. Kriterier som gör att en bok gallras kan vara slitage, dubletter, inaktuella/missvisande, ny upplaga, ej utlånade på 1000 dagar. Böcker kan undantas dessa regler om skäl finns. Thomas sköter allt kring gallring/magasinering.

Böcker på andra språk än svenska

Barn med annat modersmål än svenska är en av de grupper som enligt bibliotekslagen ska prioriteras. Även de nationella minoritetsspråken har en speciell plats i lagen. Genom samtal med låntagare och statistik från skolorna får biblioteket reda på vilka språk som finns representerade i kommunen. Genom en medveten satsning de senaste åren, och som fortfarande pågår, håller beståndet utav böcker på andra språk än svenska sakta men säkert på att förbättras. Dels genom egna budgetprioriteringar, dels genom bidrag från Kulturrådet; Stärkta bibliotek. Målet och det framtida syftet är att kunna erbjuda ett bestånd relativt till bibliotekets budget och kommunens storlek. Thomas ansvarar för inköp av dessa böcker och placering i lokalen.

Bokpratsdepå

Bokpratsdepån är de hyllsektioner som idag står i magasinet och som används till bokpratet för årskurs 2, 5 och 7. Sektionen är idag cirka 10 hyllmeter. Där finns ungefär 3 exemplar av varje titel. Varje år uppdaterar vi depån med ett antal titlar för att hålla den aktuell. Böckerna kan även lånas utav privatpersoner och lärare som vill ha flera exemplar utav en titel. Fördelarna med depån är att den främjar boksamtal mellan barn och unga vilket har en positiv effekt på läsförståelsen. På Markaryds bibliotek är det Thomas som ordnar med depån.

E-media

E-böcker/e-ljudböcker ökar i popularitet för varje år. Biblioteket erbjuder sina låntagare att använda sig utav appen *Biblio* där vårt utbud av e-media finns tillgängligt. Låntagarna kan här både söka och läsa/lyssna i en och samma app. Den begränsning som finns i kommunen är för närvarande att låntagarna kan max låna 2 e-media per 7 dagar. Den stora variationen av apparater och eventuella problem, som låntagarna använder/stöter på, gör att bibliotekspersonalens kompetens ständigt sätts på prov. Då detta är ett medieformat i ständig förändring följer vi utvecklingen för att se hur vi kan anpassa oss till vad som är bäst för barn och unga och vad de efterfrågar.

Spel

På Markaryds bibliotek finns i dagsläget tv-spel och rollspel för hemlån samt enklare brädspel, kortspel, memory och pussel för användning på plats. Spelande i alla dess former är en stor del av barn och ungas vardag och biblioteket kan inte stå vid sidan om och titta på. Därför köper biblioteket sedan 2018 in tv-spel till konsolerna Microsoft Xbox One, Nintendo Switch och Sony Playstation 4. Genom dessa inköp hoppas vi att fler barn ska få ta del av den kulturform som spel utgör. Thomas håller i allt kring spel.

Talböcker

Talböcker skiljer sig från ljudböcker på det sätt att talböcker enligt lag kräver att den som lyssnar har en läsnedsättning. På efterfrågan laddas talböcker hem och iordningställs. Det är den statliga myndigheten MTM som står för denna service via deras hemsida www.legimus.se. I Markaryds kommun samarbetar folk- och skolbibliotek vad gäller talböcker. Gemensamt jobbar vi för att tillgodose kommunens barn och unga med talböcker samt tidigare nämnda service Egen nedladdning. Vi lämnar in inläsningsförslag till MTM på de böcker som efterfrågas men som saknas som talbok. På folk- och skolbiblioteken är det flera som jobbar med detta.

Äppelhylla

Äppelhyllan på Markaryds bibliotek utökas ständigt. Äppelhyllan uppfyller en viktig funktion då den vänder sig till barn och unga samt vuxna som på något sätt kommer i kontakt med någon form av läsnedsättning i sin vardag. Barnbibliotekarien håller koll på de förlag som framförallt ger ut material till Äppelhyllan samt att han bevakar andra kanaler för att se om det kommer ut material som kan placeras på hyllan. Äppelhyllan har fått ökad popularitet genom att förskolorna idag jobbar mer med TAKK. Äppelhyllan hjälper oss i vårt mål att uppfylla lagen att jobba mot barn med en funktionsnedsättning. På Äppelhyllan i Markaryd är bland annat följande material placerat: Talböcker, Film, TAKK, Punktskrift och Taktila böcker. Thomas håller i detta.

Mötesplats och kommunikation

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar med vår marknadsföring genom lokal och internet samt hur kommunikation med användarna ser ut.

Barnens chans att påverka

Från och med den 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag. Fyra utav artiklarna (2,3,6,12) kallas för grundprinciperna.

2. *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.*

3. *Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas det som bedöms vara barnets bästa.*

6. *Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.*

12. *Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.*

Barnavdelningen jobbar utefter dessa principer.

Vi är lyhörda i kontakten med våra besökare för att utröna vad de efterfrågar. Vi ser varje barn och har möjligheten att agera som en vuxen utan krav på betygsättning eller föräldraansvar. Barnavdelningen köper in majoriteten av det material som efterfrågas så länge det fortfarande finns till försäljning. Vi gör även vårt yttersta att möta upp frågor i andra ärenden. Personalen är även lyhörd vid ansikte mot ansikte-möten med barn för att på så sätt förstå vad barnen önskar av barnavdelningen. Vi avser att biblioteket ska vara en trygg miljö dit alla känner sig välkomna. Vi bjuder in till dialog vid förändringar i lokalen, val av programverksamhet samt inköp.

I Markaryds kommun finns *Ungdomsinspektatet*. Ungdomsinspektatet leds utav ungdomssamordnaren och består utav ett antal ungdomar från högstadiet och gymnasiet. Vid flera tillfällen har gruppen använts som en idépool och ett bollplank vad gäller allt från lokalens utformning till tips på inköp av nya tidskrifter.

På sommaren deltar biblioteket i det kommunala projektet *Ungdomar kan*. De utvalda ungdomarna får under 3 veckor lära sig mer om sina rättigheter, inflytande och engagemang. I samband med ombyggnaden utav barnavdelningen har workshops arrangerats där barn och ungdomar har fått säga sitt om biblioteket och dess framtid.

Digitalt först

På Kungliga biblioteket går det att läsa: "För att främja digital kompetens hos allmänheten satsar regeringen på ett nationellt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal." Satsningen har framförallt skett genom lanseringen utav en hemsida: Digiteket. På Digiteket finns en mångfald av kurser som alla på olika sätt rör digital kompetens. Detta kompetenslyft ska vi vidareförmedla genom en handlingsplan som fått ekonomiskt stöd från regionbiblioteket. På barnavdelningen hade vi tänkt vidareförmedla detta med hjälp av: green-screen, teknik-makerspace, tipsrunda i källkritik samt workshop i programmering. Målet är att kommunicera med våra användare för att de i sin tur ska bli mer kompetenta digitala användare och mer tillförlitliga samhällsmedborgare som ska kunna utnyttja och förstå demokratins fulla potential.

Meröppet

Markaryds bibliotek är sedan den 2 december 2018 Meröppet. Detta innebär att låntagare över 18 år som skriver på ett speciellt avtal kan komma in på biblioteket 7-22 alla dagar om året (undantag annonseras). Barnavdelningens målgrupp kan pga åldern inte använda sig utav Meröppet på egen hand men vi ser ändå väldigt positivt på Meröppet då det öppnar upp för familjesök på förmiddag/kvällar samt helger. Detta är något vi aktivt marknadsför gentemot våra besökare – att biblioteket ska ses som ett utflyktsmål.

Lokalen

Markaryds bibliotek är beläget i Kulturhuset där även konsthall och bio finns. Adressen är Kungsgatan 1. Här ligger även ett litet Idrottsmuseum och Vävskedsmuseum.

Det är viktigt att se hela biblioteket; dess utbud, personal, medier och även lokal - som en helhet. Därför funderar vi ständigt på hur lokalen eventuellt kan förbättras och göras mer inbjudande. Genom att erbjuda en lokal som inbjuder till att spendera tid på biblioteket, och till möten över gränserna, hoppas vi kunna skapa en miljö och stämning som kan förena. Allt från hyllplacering, var olika medier står, till sittplatsernas utformning är viktig. På barnavdelningen vill vi ha hyllor i lagom höjd. Lagom fyllda med medier av alla dess slag. 2018-2019 utförde vi en uppdatering utav barnlokalen vilket innebar en rad åtgärder för att öka besöksvänligheten. Det var många involverade i detta arbete, bland annat kulturutvecklaren samt Slöjd i Kronoberg/Blekinge genom projektet Kreativa rum. Sagorummet gjordes mer lättillgängligt och mer sammankopplat med miljön utanför. Heltäckningsmattor och rum i rummet tänk gjorde ytorna med optimerade för olika åldrar. Lokalen får idag mycket beröm för sin tillgänglighet, fantasifullhet och lockande design.

Lovaktiviteter

Genom att biblioteket är lokaliserat i Kulturhuset händer redan mycket i lokalen under loven. Ungdomssamordnaren, kulturutvecklaren och bion brukar planera några aktiviteter var. Detta gör att trycket på folkbiblioteket är lite mindre vad gäller att anordna aktiviteter till de lovlediga barnen.

Barnavdelningens lovaktiviteter skulle i detta dokument även kunna placeras under läsfrämjande men då lovaktiviteterna ofta är knutna till lokalen och att vi vill att barnen ska komma till biblioteket på lovet för att träffas och aktivera sig ligger informationen här. Barnavdelningen försöker varje lov att sätta ihop ett litet utbud som kan locka besökare. Förutom de redan nämnda Sommarboken och Läslovsboken så varierar aktiviteterna i omfattning och art. Dock brukar kreativa program vara populärt men även sagostunder, tv-spel och andra aktiviteter brukar utföras. Vi eftersträvar en kombination av nytta och nöje.

Arena

Bibliotekets hemsida är uppbyggd genom Axiell Arena. På barnavdelningen är Thomas utbildad utav Axiell att sköta Arenahemsidor. Thomas ansvarar därför för barnsidorna på Markaryd kommuns bibliotekshemsida. Hemsidan är ett viktigt ansikte utåt för biblioteket. Genom hemsidan når vi både barn, unga, föräldrar, pedagoger osv. Hemsidan ska vara både läsinspirerande och informativ. För att öka användarvänligheten och underlätta för barn och unga att hitta åldersadekvata böcker har vi idag åldersspecifika sidindelningar: 0-6 år, 6-9 år, 9-12 år samt Ung. På samtliga sidor finns så kallade "boksurror" med tips på allt från nyheter och Thomas favoriter till mer temainriktade tips.

Adressen till hemsidan är: <https://bibliotek.markaryd.se/> Arbetet på hemsidan består utav kontinuerliga uppdateringar och underhåll.

Kompetenshöjning

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen jobbar med kompetenshöjning utav den egna personalen.

Kunskap, omvärldsbevakning, föreläsningar, utbildningar och möten

Vidareutbildning är mycket viktigt då ett bibliotek och dess personal måste följa med i vad som händer i omvärlden och efter behov anpassa sig där efter. Under de senaste åren har biblioteket fortsatt vara ett kärt barn som genom skiftande fokus kopplats ihop med en rad olika beskrivningar: Kunskapscentrum, Vardagsrum, Mötesplats och Makerspace har florerat i debatterna. Om vi ska vara en verksamhet som främjar livslångt lärande med personalkunskaper inom bland annat digital teknik kan vi inte stå stilla i vårt kunskapsintagande utan måste aktivt söka den. Just nu ligger stort fokus på tidigare nämnda *Digitalt först*. Denna satsning stöts utav regeringen och regionbiblioteket med målet att främja digital kompetens hos allmänheten. Ett led i denna satsning är ett nationellt digitalt kompetenslyft för bibliotekspersonal.

Källorna för omvärldsbevakning är flera, bland annat kan nämnas; Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg, Svensk biblioteks förening, Fackförbundet DIK och Kulturrådet.

Thomas deltar på regionala möten anordnade utav Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg. Möten tillsammans med kommunens skolbibliotekarie sker kontinuerligt under vår/höst. Under mötena träffas personalen och informerar/diskuterar vad som är på gång.

Biblioteksmöten, där alla som jobbar på folkbiblioteken i kommunen träffas, anordnas ungefär en gång i månaden. Vi deltar också på de APT där hela Fritid och Kultur är inbjudna, en gång i månaden.

Aktuellt varje år är Bok- och biblioteksmässan i Göteborg. Personalen deltar även i andra föreläsningar, möten och utbildningar om det erbjuds relevanta sådana. Målet är att deltaga på så många som där finns tid, pengar och intresse för.

Ekonomi

I detta kapitel presenteras hur vi på barnavdelningen förhåller oss till och använder oss utav de kommunala medel som tilldelats.

Budget

I Markaryds kommun har folkbiblioteken delat upp sitt anslag på en rad underkonton som styr hur mycket pengar som ska gå till varje verksamhet och medietyp.

De senaste åren har Markaryds folkbibliotek fått bidragspengar utav Kulturrådet: "Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek". Bidraget var 2020 på 40 000 kronor. Motkravet är att det kommunala medieanslaget ej får sänkas. Thomas ansvarar för budget/inköp.

På barnavdelningen i Markaryd har vi gjort följande ekonomiska uppställning för att få en överblick utav vilka medel vi har till förfogande och var våra utgifter finns:

EKONOMI – GENOMGÅNG BARNAVDELNINGEN – UPPSKATTNING 20210122

IN Barnböcker Markaryd:

Budget barnavdelningen Markaryd 39 000

UT Barnböcker Markaryd:

Tryckta medier

Svenska 33 000 / 24 (BTJ häften)= 1375

Utländska 6000

IN KULTURRÅDSPENGAR Markaryds kommun

Kulturrådspengar 20 000 (20 000 har tilldelats skolbibliotek)

UT KULTURRÅDSPENGAR

Övriga projekt 15 000

tex; Bokpåsar, Äppelhylla, Mångspråk

Bokpratsdepå 5000

IN ÖVRIGA KONTON

Budget Exakt summa för barnavdelningen ej satt utan flexibilitet råder mellan avdelningar/medier

UT ÖVRIGA KONTON

CD (Ljudböcker, musik, talböcker) 5000

Film 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

Tidskrifter 2500

Tv-spel 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

UT ÖVRIGA KONTON GÅVEBÖCKER

Gåvobok 1 5500

Gåvobok 2 5500

Gåvobok 3 10 000

Gåvobok 4+5 25 000

Gåvobok Lov 5500

Gåvobok Idrottsskolan 7500

UT ÖVRIGA KONTON (BoUk) FÖRFATTARBESÖK

Årskurs 4 15 000

Någon slutsumma har i dagsläget inte skrivits ut då *IN ÖVRIGA KONTON* delas med övriga verksamheter vilket gör den ekonomiska översynen lite svår att sammanställa exakt. Dock eftersträvas tillsammans med övrig personal en +-0 balans i årsbudgeten.

Arbetsbeskrivning

Markaryds kommun
Kultur – Fritid

2017-11-30

Uppdrag – arbetsbeskrivning barnbibliotekarie, Thomas Wiking (1.0 tjänst)

- Barnbibliotekarie för Markaryds kommun med placering i Markaryd
- Ansvarig för barnverksamheten, barn och unga upp till 15 år
- Ansvarig för barnavdelningen på Markaryds folkbibliotek; avdelningens utformning, budget, medieplanering och programverksamhet
- Fokus ligger på barn och ungas fritidsnyttjande utav folkbiblioteket; läsinspiration, medie- och kulturnyttjande samt fantasieggande berättande för barn 0-6 år
- Lästid ingår med 8 heldagar per år (enligt separat avtal *Lästid för bokprat* 2010-01-11) som kan tas ut 1/h i veckan och/eller mer sammanhållet
- Följa aktuell *Kultur och biblioteksplan* samt andra lagar och regler såsom *Bibliotekslag (2013:801)*
- Ansvarig för barnverksamhetens projektansökningar och tillhörande redovisningar, tex. KUR
- Samverka med kommunens skolbibliotekarier och övrig personal kopplad till skolbiblioteken
- Samverka lokalt med barnavårdscentraler, familjecentral, förskolor, dagbarnvårdare och grundskolor samt eventuella övriga mötesplatser där barn och målsmän vistas
- Samverka med, och vid behov delta på möten, med BoUk-gruppen och vara dem behjälpliga vid utförande av *ramprogrammets* författarbesök
- Samverka regionalt angående barnverksamheten med *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg* och folkbibliotek i länet
- Omvärldsbevakning som kan gagna folkbiblioteken i Markaryds kommun
- Informationstjänstgöring på Markaryds folkbibliotek
- Ansvar för hemsidan (Arena) tillsammans med övrig Arenautbildad personal
- Ersättare för fjärrlån och vikarieanskaffning på Markaryds folkbibliotek

Bilaga 1

Babysagostunder på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra babysagostunder vill vi i ett tidigt skede visa föräldrar vilket inflytande böcker, rim och ramsor samt sånger kan innebära för deras barns nöje och utveckling. Vi vill redan i tidig ålder bygga upp ett intresse för böcker och språket samt etablera en lust för det muntliga berättandet. Babysagostunderna pågår i cirka 30 minuter beroende på deltagarnas respons. Vi sitter alla i en ring och de vuxna förväntas delta aktivt vid tex rim/ramsor/sånger. Barnens ålder, 7-14 månader, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föränmälan utan drop-in gäller.

Varje babysagostundsträff kommer att innefatta:

- välkomstsång med presentationsrunda i början och avslutningssång i slutet.
- en berikande variation av böcker, rim och ramsor samt sånger.
- en boktuggarpaus med tips på böcker och annan media.
- information hur biblioteket fungerar, dess utbud samt barns språkutveckling.

Dessutom vill vi:

- att bebisarna och deras föräldrar som följer med ska få en mysig stund.
- att bebisarna och deras föräldrar ska träffa andra bebisar och vuxna.
- utöka deltagarnas repertoar genom ett varierat urval av böcker, rim och ramsor samt sånger som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar alternativt glömt bort eller inte känner till.
- försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika babysagostunden.

Förmedlade böcker, rim och ramsor samt sånger baseras varje år på ett genomtänkt globalt urval med fokus på Sverige. Babysagostundernas innehåll är anpassat till barngruppens ålder och läses/sjunges eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

6-12 månader: Bitar, prassla, lyssna och benämna.

> 6-8 månader.

Jollra med konsonanter. Prövar olika tonlägen och röststyrkor. Förstår skillnaden mellan en tillsägelse och en fråga. Reagerar eventuellt på sitt eget namn.

> 12 månader.

Förstår enkla instruktioner. Reagerar på sitt namn. Många säger sina första ord. Pekar och vill få namngivet. Använder ettordsmeningar.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Babysagostundsansvarig på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 2

Pytteträffar på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra pytterträffar vill vi med hjälp av en blandning utav böcker, rim och ramsor samt sånger förmedla vår fina bokskatt samt främja barns språkliga utveckling och nöje. Vi vill bygga upp ett intresse för berättande och böcker samt grundlägga en lust för det muntliga berättandet. Pytteträffarna pågår i cirka 30 minuter. Vuxna förväntas delta aktivt vid tex rim/ramsor/sånger. Barnens ålder, 18-36 månader, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föranmälan utan drop-in gäller.

Varje år kommer pytteträffarna att innefatta:

- en berikande variation av böcker, rim och ramsor samt sånger.
- tips på böcker och annan media.
- information kring bibliotekets utbud samt barns språkutveckling.

Dessutom vill vi:

- att barnen och de vuxna som följer med ska få en mysig stund.
- att barnen och de vuxna ska träffa andra barn och vuxna.
- utöka deltagarnas repertoar genom ett varierat urval av böcker, rim och ramsor samt sånger som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar alternativt glömt bort eller inte känner till.
- försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika träffen.

Förmedlade böcker, rim och ramsor samt sånger baseras varje år på ett genomtänkt globalt urval med fokus på Sverige. Pytteträffarnas innehåll är anpassat till barngruppens ålder och läses/sjunges eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

1-2 år: Peka, titta, berätta.

> 18 månader. Förstår enkla instruktioner och meningar. Benämner vanliga föremål. Ordförrådet växer.

> 2 år. Säger sitt namn. Använder 2- och 3-ordsmeningar. Ordförrådet växer snabbt: ordsprutarperiod. Behärskar frågor och beskrivningar, exempelvis Ä DÄ (vad är det) och MÅ (små). Min och mitt brukar dyka upp kring två och ett halvt år.

2-3 år: Erövra världen.

> 3 år. Förstår enkla berättelser. Använder meningar, ställer frågor. Använder ental och flertal och prepositioner som "i" och "på". Använder sitt namn i meningar om sig själv. Kan prata om dåtid och framtid.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Pytteträffansvarig på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 3

Sagostunder på biblioteken i Markaryds kommun

Genom våra sagostunder vill vi förmedla vår fina sagoskatt och den nya barnlitteraturen till barn och medföljande vuxna. Vi vill främja intresset för läsning och böcker samt ge en grundläggande lust för det muntliga berättandet och språklig utveckling. Sagostunderna pågår i cirka 30 minuter. Barnens ålder, 3-5 år, är en fingervisning då föräldrarna har bäst insyn i deras barns utveckling vilket medför viss flexibilitet vid deltagande. Ingen föranmälan krävs utav privatpersoner utan drop-in gäller. Förskolor måste föranmäla sig.

Varje år kommer sagostundernas att innefatta:

- ritualer innan och efter sagostunden.
- en berikande variation av folk- och konstsagor samt moderna bilderböcker.

Dessutom vill vi:

- att barnen och de vuxna som följer med ska få en mysig stund.
- att barnen och de vuxna som följer med ska få träffa andra barn och vuxna.
- genom olika teman föra ut sagor och berättelser som vi tror att föräldrar och andra vuxna älskar att glömt bort eller inte känner till.
- vid enstaka tillfällen även lära barnen att lyssna utan att alltid vara beroende av bilden.
- vid enstaka tillfällen försöka använda sång, musik, dockor eller andra attribut för att berika sagostunden.

Förmedlade sagor och berättelser baseras varje år på ett genomtänkt internationellt urval med fokus på Sverige. Föräldrar och andra vuxna som följer med barnen informeras av sagoberättaren om aktuellt tema för att kunna spinna vidare. Sagorna är anpassade till barngruppens ålder och läses eller berättas med inlevelse.

Språktrappan (språkets ungefärliga utveckling) ur boken *Boken om läsning / 2006*

3-4 år: Fantasi, rim, ramsor och livet.

> 4 år.

Språket börjar allt mer likna de vuxnas. Säger jag om sig själv. Barnet kan uttrycka och förstå det mesta som sägs.

5-7 år: Lekfulla bokstäver.

> 5-7 år.

Behärskar både grammatik och ljudsystem. Många barn börjar visa intresse för det skrivna ordet. Rita bokstäver och skriva sitt namn är roligt.

Vi önskar er alla hjärtligt välkomna! Hör av er om ni har frågor etc.

Sagostundsansvariga på biblioteken i Markaryds kommun:

Barnbibliotekarie Thomas Wiking, thomas.wiking@markaryd.se, 0433-721 06

Bilaga 4

SPEL PÅ BIBLIOTEKEN I MARKARYDS KOMMUN

Spel är idag en naturlig del av många barn och ungas fritid. Enligt Statens medieråd 2017 spelar nästan 90% av barn 9–12 år regelbundet. Spel i olika former utgör i och med detta en stor del av den kulturella underhållning barn och ungdomar konsumerar. Detta kan närmast liknas vid en folkrörelse enligt Sverok - Spelhobbyförbundet.

I Bibliotekslagen går det bland annat att läsa:

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar...

Vi tolkar dessa lagtexter som att de medier vi erbjuder till den prioriterade målgruppen barn och ungdomar ska vara anpassat efter deras behov och fritidsintresse samt präglas av allsidighet och kvalitet. Då lagen inte snävar in utbudet till böcker utan medier, breddar vi nu utbudet till att även erbjuda spel.

Via biblioteken i kommunen vill Kultur- och Fritidsenheten gemensamt slå ett slag för att spel i sig är kultur och vi vill främja och bredda detta kulturnyttjande genom att erbjuda ett högkvalitativt utbud av spel. På detta sätt hoppas vi bredda vår attraktionskraft gentemot våra besökare samt nå nya målgrupper. På biblioteken i kommunen kommer vi att fokusera på tv-spel och rollspelsböcker för hemlån samt brädspel tillgängliga på plats.

Tv-spel köps in till Nintendo Switch, Playstation 4 och Xbox One. Vi kommer att jobba aktivt för en mångsidighet vad gäller format, genre och PEGI (Pan European Game Information).

Inköp av tv-spel följer samma rutiner som inköp av andra medier såsom böcker. Recensioner läses igenom och med dem i ryggen beslutar vi om spelet ska köpas in eller inte. Vi är öppna för allmänhetens önskemål/klagomål och tar dessa åsikter i beaktande vid arbetet med beståndet.

PEGI innebär att ett tv-spel erhåller en åldersklassning. Biblioteken köper enbart in spel som utvärderats genom PEGI. En rad kriterier bestämmer minsta rekommenderade spelålder. Det finns en handfull olika åldersindelningar: PEGI 3-7-12-16-18. På biblioteken i Markaryds kommun köper vi enbart in PEGI 3-7-12 spel. Vi har på grund av detta satt åldersgränsen för hemlån till 12 år. De under 12 år måste i och med detta ta med sig en målsman för att få låna tv-spel. Detta medför en rad fördelar såsom att målsman vet vad barnet spelar samt att de besöker biblioteket tillsammans. Vid hemlån måste alltså målsman vara på plats fysiskt; telefonsamtal eller medskickade lappar godtas ej. En andra regel vi har vad gäller tv-spel är att låntagaren endast kan låna hem 2 spel åt gången.

Spel har möjligheten att vara bland annat; inkluderande, utvecklande och sociala. Dagens varierade spelutbud gör att alla kan hitta något de gillar, lära sig nya saker samt träffa likasinnade.

Genom vår spelsatsning hoppas vi kunna bredda tillgången till olika spelgenrer och former så att låntagarna vidgar sina vyer. Vi vill även motverka de eventuella samhällsklyftor och den negativa jargong som kan förstärkas genom spel. Detta genom att ge fler tillgång till en annars dyr fritidssysselsättning och jobba aktivt med Sveroks skrift ”Svensk e-sports code of conduct”. Skriften vill pränta in ett antal etiska grundregler som är nödvändiga för att skapa en bra miljö där alla respekterar varandra. För att ytterligare utnyttja de positiva effekterna med spel kommer biblioteket i Markaryd att köpa in en spelkonsol för att erbjuda tv-spel på plats. Vi ser även ”Meröppet” som ett sätt för våra bräd/rollspelsutövare att använda vår lokal till sin kulturutövning.

Med allt detta i åtanke: hur många som spelar, spel som kultur, bibliotekslagens allsidighet vad gäller medier, spel som inkluderande, utvecklande och sociala samt möjligheten att motverka eventuella samhällsklyftor och negativa jargong anser vi att spel har en viktig roll att *spela* på framtidens bibliotek